

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 109:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's Gravenhage; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Ds B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meina, Groningen; Ds D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Ds A. Ringnalda, Soerabaya; Ds J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veklkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Francker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. V. HEPP, Van Breesstraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 35 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Het eindredacteurschap wordt thans weer waargenomen door Prof. Dr V. Hepp. Tot nadere aankondiging is zijn adres: Duitse Kampweg 10, Wolfhezen.

INHOUD: Uit de Schrift: Tusschen de korenvelden. (Matth. 12: 1). — Kerkelijk Leven: Als ik Chr. Historisch was.... II. Getorpedeerd? Geen anti-kritiek. Indrukken van den dag. — Uit de Bulten. Kerken: Persestemmen. — Kerknieuws.

UIT DE SCHRIFT

Tusschen de korenvelden.

In dien tijd ging Jesus op een sabbatdag door het gezaaide. (Matth. 12: 1).

Heeft de zee, 't zij de stevige bries haar behouwt en de kanten der holle vlakten wit verft met schuim, 't zij zon of maan haar op rustigen dag den glans geeft van edele metalen en edelgesteenten, een eigen schoon, trekken de bergen den naar ontspanning zoekenden mensch als met machtige armen naar zich toe, fluisteren de bosschen een welkomstlied, ook het eenvoudige korenveld heeft zijn aantrekkelijkheid, heeft iets aparts.

Ongetwijfeld gevoelde uw Heiland dat dieper en lijner dan gij.

Hij ging op een sabbatdag door het gezaaide. Men vond Hem op den sabbat geregeld in tempel of synagoge.

Hij verzuimde daar nooit. Hij verrichtte er Zijn werk.

Maar Hij gunde Zich ter afwisseling ook een wandeling door de korenvelden.

De korenvelden zijn in de Schrift het beeld van milden zegen.

Zij ruichen van wat God deed. Zij geuren uit den wasdom, welke de Schepper en Behouder schonk.

En als de halmen rijpen, dan bevindt gij u tusschen zeeën van geluwen goud, waarmee de Zegenaar de velden bekleedt.

Het zweeft van den landman is in den bodem verzonken.

Het werk van menschen wordt niet meer aanschouwd.

Het werk Gods treft u alleen.

Daarom leent het korenveld zich zoo bij uitstek om het gewone geestelijke leven uit te beelden.

Christus zelf sprak de gelijkenis van den zaaier uit.

De geknakte halm, het gekrookte riet is het symbool van uw ziel, als gij door rouw zijt geslagen, door droefheid over uw zonden zijt doorgebroken, door baldadigheid zijt vertrappt.

Maar ook die geknakte halm kan nog dragen een volle aar.

Als de dag van den oogst maar niet te lang toeft, wordt hij mee verzameld in de schuur.

En de Heere vertraagt den dag des oogstes niet. Hij laat geen kostelijken graankorrel verloren gaan.

Wat hij doet groeien is voor de eeuwigheid bestemd.

Wat buigt gij u dan neder, o mijn ziel en wat zijt gij onrustig in mij?

Daar nadert de hemelsche Landman met zijn zeis. Hij haalt u binnen.

Den stedeling, die zijn dagen van rust op het land doorbrengt, hebben de korenvelden zooveel te vertellen.

Als hij er maar komt met het evangelie in het hart.

Zijn kleederen beginnen te rieken naar het gewas des velds.

Zijn ziel begint te rieken naar den hemel. Hij voelt den zegen wellen binnen in zich.

Hoe zal hij de weldaden Gods vernemen? Van zijn kant... zonde.

Van Gods kant... zegen.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN

— Als ik Christelijk Historisch was.... II.

Nog een paar dingen heb ik in de rede of in het verslag van de rede van prof. Slotemaker de Bruïne recht te zetten, vóór ik mij op Christelijk Historisch standpunt stel en van daaruit wat hij sprak beoordeel.

Zoo is b.v. zijn voorstelling van de subsidiëring van het Bijzonder Hooger Onderwijs niet korrekt. Hij prijst, gelijk wij zagen, de roomsch-katholieken en de anti-revolutionairen, omdat zij voor hun geestverwanten een hoogleeraarsplaats aan de openbare Universiteit aanvaarden.

De onjuistheid hiervan hebben we een vorig maal aangetoond. Hij constateert hier als feit wat volstrekt geen feit is.

Daarmee vervalt ook zijn waardeering, dat zij zich daarmee stellen op Nederlandsch standpunt, wijl het beteekent eenheid van studie en nationale samenwerking.

De gebruikelijke waardeeringsmethode kan hier geen dienst doen.

Met wijlen prof. Is van Dijk zijn we het eens, dat men in den tegenwoordigen tijd lijdt aan een overmaat van waardeering.

Die waardeering is hoogst eenzijdig.

Ze raakt slechts bijkomstigheden, maar niet het wezen.

Want dat er een paar Roomsche en Gereformeerde hoogleeraren arbeiden aan openbare universiteiten is iets zeer bijkomstigs.

En de Roomschen en de Calvinisten in ons land hebben zich zeer beslist uitgesproken voor een universiteit, welke op den grondslag van hun beginselen staat.

Dat is het wezen der zaak.

Daarom houdt de waardeering van prof. Slotemaker de Bruïne eigenlijk afkeuring in.

De universiteit, die een principieele basis heeft, is voor hem on-Nederlandsch.

Zij verstoort de eenheid van studie.

Zij toont zich afkeerig van nationale samenwerking.

Zij is veroordeeld.

Het zijn echt liberalistische klanken, welke prof. Slotemaker de Bruïne hier doet hooren.

Van liberalistische zijde heeft men ons uit den treure voor de voeten geworpen: gij verdeelt de natie, in plaats van eenheid brengt gij verscheuring. Echte vaderlandsliefde werd alleen bij de Thorbeckianen gevonden, niet bij ons.

Wanneer liberalen zoo iets beweren, maakt het geen indruk meer op ons. Wij zijn er immuun voor geworden.

Maar wanneer iemand, die zooveel dichter bij ons staat, die beschuldiging overneemt, doet het even pijn.

De Vrije Universiteit heeft het in haar bijna vijftig-jarig bestaan bewezen, dat zij het heil der Nederlandsche natie beoogt.

Niet de optelsom van alle gevoelens, welke op Nederlandschen bodem tot uiting komen, mag als Nederlandsch, als nationaal worden aangemerkt, maar dat, wat werkelijk de verheffing van Nederland als natie beoogt.

Prof. Slotemaker de Bruïne laat de kwantiteit het zwaarst wegen.

Wij de kwaliteit.

En een kwantitatieve beschouwing karakteriseert zich steeds door oppervlakkigheid.

Het oog voor het diepere wordt er door verduisterd.

Zelfs heeft het als gevolg feiten, welke men niet gebruiken kan, over het hoofd te zien.

Zoo verging het ook prof. Slotemaker de Bruïne.

Hij zegt: „Op dit standpunt (n.l. het denkbeeldig Nederlandsche, waarop Roomsch en Anti-revolutionairen zich zouden hebben gesteld door voor

hun geestverwanten hoogleeraarsplaatsen te aanvaarden) is subsidiëring van het bijzonder hooger onderwijs ondenkbaar. Kuyper heeft dit gevoeld, toen hij in 1903 de Vrije Universiteit verdedigde, met de openbare universiteit te kenschetsen als rationalistisch en paganistisch. Is de openbare universiteit dat niet, dan is de bijzondere universiteit niet noodig. Lohman heeft in de reeds genoemde Kamerrede van 1904 gezegd, dat hij voor het bijzonder hooger onderwijs geen penning wenschte”.

En een weinig vroeger laat het verslag hem uitspreken, dat het beginsel der financiële gelijkstelling door de wet is aanvaard voor het algemeen vormend lager onderwijs: „voor het algemeen vormend (middelbaar) onderwijs is niet gelijkstelling, maar subsidie-toekenning aanvaard en voor het overige is er niets aanvaard, voor het bewaarschoolonderwijs niet, voor het nijverheidsonderwijs niet, voor het vakonderwijs niet en het h(ooger) onderwijs niet.”

Hierin nu vergist Prof. Slotemaker de Bruïne zich deerblijk.

Wij wijzen nu niet op de subsidiëring van het experimenteële fysisch onderzoek, dat later aan den arbeid der Vrije Universiteit is toegekend.

Maar reeds bij de Hoogeronderwijswet van Kuyper is subsidiëring van de Vrije Universiteit bedongen.

Zij zou 100.000 gulden ontvangen verdeeld over 25 jaar.

Alzoo 4000 gulden per jaar.

Dat is ook geregeld uitgekeerd.

Die subsidie is ridikuul laag.

Wij hebben haar eens een jodenfooij genoemd.

Doch het beginsel van subsidiëring is daarmee wettelijk vastgelegd.

Nu prof. Slotemaker de Bruïne zoo vrij was dit te vergeten, zijn wij zoo vrij hem hieraan te herinneren.

Dit feit staat vast.

En het laat zich niet door stouts beweringen omverkegen.

Daarmee ligt een essentieel deel van het betoog van prof. Slotemaker de Bruïne tegen de vlakte.

Het vergt van hem een nieuwe redevoering.

Zijn beschouwing moet daardoor een algeheele herziening ondergaan.

— Getorpedeerd?

Ds M. van Grieken betreurt het in de Waarheidsvriend, dat door tegenstand van leden der Gereformeerde Kerken de samenwerking van alle Gereformeerden in ons land aanmerkelijk averij heeft opgelopen.

Hij schrijft: „En zoo is onze Calvinistenbond getorpedeerd vóór dat het schip is uitgevaren, nog in de haven liggend.”

Wij bejammereu het met hem, dat veel medewerking, waarop we gehoopt hadden, is onthouden.

Maar zóó donker als hij zien wij den toestand niet in.

Van torpedeeren is hier werkelijk geen sprake. Varen kan de Calvinistenbond toch.

Hij zal het voorloopig alleen met wat minder bemanning moeten doen.

Daardoor zal hij niet zooveel knopen in het uur kunnen maken, als waarop gerekend was.

Maar het lijkt ons geraden het zeewaardige schip niettemin in gebruik te nemen.

En als dan zij, die nu nog hoofdschuddend aan den wal staan, voor hun oogen zien, dat het goed gaat, zullen ook zij zich laten aanmonsteren.

Een Calvinist moet niet zoo spoedig het hoofd laten hangen.

— Geen anti-kritiek.

Naar ik hoorde is er eenige kritiek gekomen op het rapport over de uitbreiding onzer belijdenis.

Ik ben nog niet zoover door mijn werk heen, dat ik er kennis van kon nemen.

Maar ook als ik er aan ben toegekomen, zal ik mij, hoezeer deze zaak mij ter harte gaat, wel wachten er anti-kritiek op uit te oefenen.